

A bírálóbizottság értékelése

Az értekezés központjában a versenyképesség és a hatékonyság vizsgálata áll, ami a gazdasági növekedés és a jólét növelésének alapvető forrása, működési mechanizmusainak megértése fontos a releváns szakpolitikák kialakítása szempontjából. Az elemzés központjába reálárfolyamot mint a versenyképesség makro indikátorát helyezi. A reálárfolyam változásoknak a stilizált tények kifejtése mellett, sokoldalú és jól értelmezhető magyarázatát adja. A szerző az árfolyamrendszerek értékelésével és összehasonlításával napjainkban is tanulsággal szolgál a gazdaságpolitika számára. A maastrichti kritériumok között az ERMII-ben való részvétel viták tárgyát képezi. Fontos megállapítás, hogy egyebek mellett az ERMII részvétel és a szigorú inflációs követelmény teljesítése ellentmondásba kerülhet egymással.

Az értekezés alapvetően járul hozzá a magyar, s általánosságban az átmenti gazdaság természetének és struktúráinak megértéséhez. Az értekezés strukturális modell segítségével vizsgálta a magyar feldolgozóipari vállalatok 1992 és 2003 közötti termékszintű adatait. Fontos következtetése, hogy a termelő felhasználású import növeli a termelékenységet, jelentős részben magasabb minősége alapján, valamint az importált közbülső termékek és a hazai közbülső termékek közötti tökéletlen helyettesítés miatt az együttes felhasználás is ugyanilyen hatással van. A bírálóbizottság jelentős eredménynek tartja az export és az import vállalati szintű kapcsolódásának bemutatását, ugyanis ezzel a szakirodalom érdemi jelentőségénél csekélyebb mértékben foglalkozik.

Értékes gazdaságpolitikai tudás a feltárt termelékenység-áttérjedési hatás, amely a beszállítói láncokon és a versenyen keresztül vagy felemeli, vagy kiszorítja a hazai vállalatokat. A külföldi tulajdonú vállalatok termelékenységének áttérjedésével kapcsolatban részben kritikaként merült fel a földrajzi távolság szerepének a kiemelése, részben javaslatként a regionális ökonometria módszereinek használata.

Az értekezés elemzi a termelékenység, az innováció és a versenyképesség összefüggéseit. Magyarországon jelentősen alacsonyabb a hazai vállalatok innovációs tevékenysége, mint más nyugati partnereinél. Ugyanakkor Magyarország, mint követő ország formális innovációs erőfeszítések nélkül, is képes lehet új technológiák és termékek bevezetésére.

A versenyképesség mikro és makro-szintjének összekapcsolása vitatott kérdés. Az értekezés aggregálási kísérletei értékes hozzájárulást jelentenek a kérdés megoldásához, tanulságos módszertani eredményeket mutat fel a mikro és a makro-szintek kapcsolatának elemzésében.

Az értekezés nagy értéke a nagyszámú empirikus elemzés, ami hatalmas adatbázis feldolgozásán, benne saját adatbázis kialakításán, a felhasznált modellek gondos és kritikai megválasztásán alapul. A módszertani kritikai megjegyzések nem érintik a levont következtetések relevanciáját. Az elemzés széles elméleti háttérre támaszkodik, következtetései a közpolitika számára jól használhatóak.

Az értekezésben kifejtett elméleti keretek a magyar közgazdaságtudományban iskolateremtő erejűek. A bizottság az értekezés alapvető téziseit elfogadta.